

Claire McGowan

Barre grond

Band 1

2015

Uitgeverij XL

Zoetermeer

Voor Stav Sherez, *il miglior fabbro*

Proloog

Ballyterrin, Noord-Ierland

1993

Het begint met het allerkleinste: het kloppen van je hart. Als alles om je heen pure horror is, focus je daarop. Het leven. Je hartslag. Je focust en houdt vol. Het is vreemd. Na het telefoontje word je overrompeld door een plotselinge angst en je snapt niet waarom. Je zit al vanaf 1972 bij de politie, je hebt de heftige jaren van de *Troubles* meegemaakt, de strijd tussen de aanhangers van de Engelse regering en de voorvechters van de Ierse republiek, de Unionisten en de Nationalisten, de protestanten en de katholieken, de Britse militairen en de IRA. Je hebt dingen meegemaakt die nog erger waren dan je afgrijselijkste nachtmerries. Een kind in een opgeblazen friettent, het geld nog vastgeklemd in het afgerukte handje op de vloer. Een schietpartij in een pub, overal glasscherven en klodders hersenen en de countrymuziek nog vrolijk schetterend uit de jukebox. Het slachtoffer van een brandbom, een vrouw, haar huid als een losse sjaal om haar lichaam. Ja, je hebt veel gezien, meer dan je ooit dacht aan te kunnen, meer dan waarmee je dacht te kunnen leven. Maar je leeft ermee. Het is slikken of stikken.

haar niet vertellen. Het is Margarets grootste nachtmerrie dat dit jou zal overkomen en je nooit meer thuis zult komen. Ze dringt er al jaren op aan dat je je baan opgeeft, iets anders gaat doen. Maar wat valt er te doen? Wat? 'Ik moet vroeg beginnen,' mompel je. 'Tot later, lieverd.'

Ze blijft even staan alsof ze nog iets wil zeggen, maar dan kijkt ze weg. Het is het laatste wat je ziet, die witte ovaal, zwevend boven de balustrade. Later, als alle herinneringen aan haar helemaal zijn vervaagd, zul je je best doen om dat moment op te roepen: haar gezicht die dag in de ochtendschemering, haar stem schor en droog, hoe ze zich omdraait en voor altijd verdwijnt in de duisternis.

Je rijdt door lege straten. Er stijgt een winterse nevel op van de verlaten wegen, je adem is een vlaag mist. Het is oktober en tot acht uur donker. De weg naar de boerderij is zwart, de lucht kleurt rood in het oosten. 'Morgenrood, water in de sloot,' zal je dochter dadelijk zeggen als ze over een uur opstaat om naar school te gaan. Zelfs het vee lijkt nog te slapen, er beweegt nauwelijks iets op de velden die doornat zijn van de dauw. Bob Hamilton is er al en heeft een nerveuze nieuwe agent bij zich. Hun auto staat aan het begin van de oprit.

Bob stapt uit als hij je ziet en stampet met zijn voeten

tegen de kou, de adem komt in wolkjes uit zijn mond. Brigadier Bob is hij nu en dat zul je weten ook. Natuurlijk heeft hij promotie gemaakt. Natuurlijk krijgt de loyale Orangist promotie en jij niet, de protestant krijgt in Noord-Ierland toch altijd voorrang op de katholieke vreemde eend in de bijt? Dat weet je toch? Nergens voor nodig om je daar iets van aan te trekken.

Aan de andere kant van het erf staat Mick Quinn van de Gardaí tegen zijn oude gedeukte Ford aan geleund, die je die ochtend wakker belde met het nieuws. Hij staat een eind van Bob vandaan geparkeerd – die eeuwige onzichtbare scheidslijn tussen de partijen – en rookt een sigaretje in de kom van zijn hand. De guards werken in het Zuiden, aan de andere kant van de grens, in de republiek Ierland, waar het lijk van de echtgenoot is komen bovendrijven, maar jullie territoria lopen in elkaar over en dit soort telefoontjes in de vroege ochtend komt vaker voor dan beide kanten lief is.

Mick is een lange goedlachse vent met blond haar, maar vanmorgen ziet hij voornamelijk zo wit als een doek. 'PJ,' begroet hij je.

'Mick. Ga je naar binnen?'

'Niet ons gebied, jongen. Dus ga je gang.'

Je bent hier officieel in het Noorden, dus is het een zaak voor jullie. Maar desondanks had je liever gehad dat de Ier met je meekwam, in plaats van die nietszeggende klote-Bob, met zijn rode, zure kop, om maar te zwijgen

over dat groentje van een agentje dat er nu al uitziet of hij op het punt staat in zijn pet te gaan kotsen. Je loopt met zware stappen naar hen toe.

‘Heb je al aangeklopt?’

Bob knikt. ‘Geen antwoord.’

‘Is ze niet thuis?’

‘Nee, maar...’ Bob aarzelt. ‘Haar zus heeft haar steeds gebeld. En toen heeft ze blijkbaar uiteindelijk naar ons gebeld om te zeggen dat de telefoon niet werd opgenomen. Ze wilde dat we hier gingen kijken.’

Jezus. ‘Wanneer?’

Schoorvoetend: ‘Drie dagen geleden.’

‘Is ze hier al drie dagen in haar eentje? Wat hebben ze met haar gedaan?’ Je weet dat de echtgenoot door de IRA is gepakt. Het heeft er alle kenmerken van. Hij zal wel informant zijn geweest, of hen in de weg hebben gelopen wat betreft drugs of wapens, of misschien heeft hij helemaal niets gedaan en alleen de verkeerde persoon tegen de haren in gestreken. Dat gebeurt voortdurend. Maar de vrouw. Ze moeten haar iets afgrijselijks aangedaan hebben als ze al drie dagen de telefoon niet opneemt.

Je hart begint te bonken. *Focus, focus.* ‘We moeten naar binnen.’

‘Er is nog iets.’

‘Wat?’ *Jezus, Bob, zeg het, schiet op!* Er ligt een vrouw achter die donkere ramen en wat haar ook is aange-

daan, ze is in ieder geval niet in staat om een telefoontje van haar zus te beantwoorden. Ze wisten het verdomme al drie dagen, drie hele dagen, voordat het lijk van haar man in het moeras kwam bovendrijven! En niemand heeft ook maar iets gedaan!

‘Ze is zwanger. Zeven maanden, zei de zus.’

Focus.

Een paar flinke trappen en de deur versplintert. ‘Mijn god!’

Bob krimpt in elkaar bij jouw godslasterende woorden, maar wordt dan ook lijkleek. Het agentje staat te kokhalzen boven een bloemperk. Je knijpt je neus dicht. Het ruikt zoals je verwacht na drie dagen. Bloed, pis en iets ergers, een afschuwelijke vleesachtige stank die in iedere porie lijkt door te dringen.

‘Mevrouw Rourke?’ Je stapt de gang binnen, er ligt vloerbedekkingen aan de muren hangen foto’s van een gezin. Trouwfoto’s. Gelukkig glimlachende gezichten. ‘Hallo?’ Je loopt de woonkamer in en ziet dat het er een puinhoop is: omgevallen stoelen, het tv-schermbord is door een laars aan gruzelementen getrapt. De keuken is klein en ligt naast de woonkamer achter een matglasdeur. Je kunt er iets doorheen zien, een donkere vorm. De stank komt daarvandaan.

Jullie blijven staan, alle drie, Bob en jij en dat arme jonge agentje van nauwelijks twintig. Kevin, dat is

zijn voornaam. Pas een maand in dienst. Dan dringt het tot je door dat jij blijkbaar degene bent die die deur open gaat doen en moet zien wat erachter ligt. Je loopt erheen.

Op het eerste gezicht lijkt het op een verminkte hoop vlees. Je voeten plakken aan de vloer door het bloed dat zich over het zeil heeft verspreid. Het is benauwd, alsof alle zuurstof is verdwenen, en zo koud dat je je eigen adem ziet in de stinkende lucht. Je buigt je naar het lichaam toe, naar wat daarvan over is. ‘Mevrouw Rourke?’

Ze is dood. Dat moet wel met al dat bloed. Haar gezicht is tot moes geslagen, een soort rode pulp, haar kleren zijn zwart, doorweekt met bloed. En haar buik is... nee, jesus, het is zelfs nog erger. Die bloederige prop op haar buik is haar baby.

De baby is paars, de kleine oogjes zijn dicht. Het kindje zit nog aan de vrouw vast met een blauwe navelstreng en ligt zo te zien volkomen uitgeput op haar. Eén hand van de vrouw is bedekt met geronnen bloed en je ziet dat ze heeft geprobeerd door haar eigen huid heen te klauwen. De andere hand is boven haar hoofd gestrekt en met handboeien vastgemaakt aan het handvat van een la. Je begrijpt wat er is gebeurd. Ze is in elkaar geslagen en daarna opgesloten in deze keuken. Drie dagen lang. In die tijd is haar baby gekomen en was er

niemand, helemaal niemand, om haar te helpen. Er ligt een mes naast haar, bebloed, en je beseft wat ze heeft gedaan om het kind te bevrijden uit de gevangenis van haar eigen lichaam. Een meisje. Je zou het kleintje het liefst bedekken met je eigen uniformjasje.

‘Kevin!’ Je schreeuwt naar de agent. ‘Niet binnenkomen, jongen, niet kijken! Haal Mick. Bel een ambulance. Er ligt hier een dode vrouw met een doodgeboren kindje...’

Je hoort iets en je draait je om. Er vormt zich een belletje spuug tussen de gesprongen lippen van de vrouw.

‘Mevrouw Rourke? Mijn god, ik dacht dat ze...’

‘Nee... nee...’ De vrije hand tast naar de baby. ‘Niet dood... nee...’

‘Het spijt me, mevrouw, ze is helaas gestorven. Het spijt me...’

Het lichaam van de vrouw spant zich even en zakt dan terug in de plas van haar eigen bloed. Haar slappe hand glijdt levenloos van het gladde, met bloed bedekte hoofdje van het kind en je voelt in haar vochtige hals naar de hartslag. Niets. Niets. In je eigen borstkas bonkt je hart steeds harder en het herinnert je eraan dat je nog steeds leeft en dat deze bloederige keuken met z’n formicakastjes je bij zal blijven tot de dag dat je zelf het moede hoofd neerlegt en sterft.

Je wist zeker dat de vrouw zou overlijden. Het kon niet anders. Ze had dagenlang in die vrieskoude keuken liggen bloeden op het zeil, alleen al door het vochtverlies had ze moeten uitdrogen en sterven. Dan was ze het arme kleintje dat uit haar lichaam was geboren achternagegaan. Maar je zit nu al uren in het ziekenhuis te wachten en er is niemand naar je toe gekomen met de overlijdenspapieren zodat je die kunt ondertekenen. Je vraagt je af of Margaret gelijk heeft en er iets in je is verhard, iets is gedood.

Bob is naar het bureau om het onderzoek op te starten. Dat zal weinig opleveren. Je kunt het toch niet aan een specifieke groep klootzakken toeschrijven. Natuurlijk heeft niemand iets gezien en als de mensen aan wie je vraagt of hun iets is opgevallen horen dat je een katholieke achternaam hebt, kijken ze je aan alsof ze willen zeggen: verrader, onderkruiper, ze moesten jóú omleggen. Het was nog een geluk dat het lichaam van die man überhaupt was gevonden en God weet dat het heel erg is als je jezelf nota bene gelukkig prijst wanneer je een lijk met een stuk uit zijn achterhoofd vindt, liever dan in plaats daarvan weer een naam te moeten toevoegen aan de lijst met vermisten. Je weet exact hoe het is gegaan met Brian Rourke: zijn zwangere vrouw in elkaar geslagen, het huis vernield, een zak over zijn kop getrokken zodat hij niks kan zien en naar buiten, naar de auto. Het geluid van zijn eigen ademhaling.